

i en Krisis, forekommer det mig, at det, for at Theatret kan bibeholdes i Hovedstaden, baade er billigt og berettiget, at Kjøbenhavns Commune, i Fighed med hvad andre Communer have gjort, giver et Bidrag. Dernæst mener jeg, at det største Bidrag, naar det kommer til Stykket, vil i Kjøbenhavn komme gennem frivillige Bidrag. Jeg hellager, at en Tante af det ærede Medlem for Aalborg Amts 1ste Valgtreds (Zahle) om en særlig Bestatning til Theatret ikke blev nærmere udviklet; det var noget uflart, om denne Tante hænger sammen med hans Tante om Skat paa Slaverer, paa Grund af disses Forbindelse med Operaen, men ialfald er der andre Institutioner, ved hvilke man kunde stabe en saadan særegen Statteudskrivning. Jeg skal i saa Henseende kun nævne de af Kjøbenhavnerne opretholdte Blade; thi de have i 20 Aar angrebet det kongelige Theater paa enhver Maade, nedsat Skuepillerne og grebet overordenlig haardt fat paa Alt, hvad der angaaer Theatret. Man kan ikke vente, at et Theater, der i en lang Række af Aar er angrebet saa stærkt, skal være afholdt, og naar der derfor kunde paalægges Bladene en lille Afgift til det kongelige Theaters Opretholdelse, vilde jeg være godt fornøiet. Dernæst er jeg overbevist om, at mange Enkelte gjerne vilde give et overordenlig stort Bidrag, naar Sagen først blev sat i Gang, og derfor gjør det mig ondt, at den ærede Cultusminister ikke har reist Spørgsmaalet derom, inden Sagen behandlede her. Jeg troer, at man vilde forundre sig over, hvad mange Danske baade i Hovedstaden og andre Steder vilde stænte.

Jeg kommer dernæst til Grundene, hvorfor jeg ubetinget holder paa det kongelige Theater; det er af nationale, moralske og pecuniære Grunde. Jeg holder paa Theatret af nationale Grunde, fordi det har lært Danske at tale Dansk. Enhver er kjendt med, hvorledes Holbergs danske Skueplads dannede danske Stormænd til at tale Dansk; Enhver, der har seet de første Prologer og Skuespil, vil vide, at Tanten var at lære Stormænd at tale Dansk, og Holberg havde Grund dertil. Man vil erindre, at fra Skuespillernes Læber lød Opfordringen til Hoffet om at tale Dansk,

som Ingen hidtil havde stillet til det. Dernæst har Theatret i den senere Tid havt den største nationale Betydning for hele Danmarks Litteratur, og det kan godtgjøres, at det, der bevarede flere af vore Digtere for Danmark, var det kongelige Theater. Hvad der afholdt Baggelsen fra at gaae i tybft Sold, var det kongelige Theater, og han havde opnaaet en saadan Gunst af Frederik den 6te, som Danmarks Rigsdag endnu aldrig har vist imod nogen Forfatter, nemlig en Pension paa Livstid paa 800 Rbd., naaget det var meget vanskeligt at sige, hvad hans Embedsgjerning var. Han havde Lov til at nyde denne Pension i Udlandet, men just med det kongelige Theater for Tanken vendte han tilbage til Danmark. I den nyere Tid er det ligeledes klart, at den Deel af den nordiske Litteratur, som blomstrer meest, den norske Digtning, i flere Aar har støttet sig stærkt til den kjøbenhavnske Skueplads. — Dernæst finder jeg, at man af moralske Grunde skal holde paa det danske Nationaltheater, thi man maa huske paa, hvilken moralsk Betydning det har havt i det danske Folks Udvikling. Der staaer i en bekjendt Beskrivelse om Bondesagens Udvikling i Danmark, at man spillede den ind, og det er ikke blot bekjendt, at Thaarups berømte Stykke „Høstgildet“ bragte hele Stemningen over paa den Side, der var angreben; men det er ogsaa et Factum, at en Afstemunderholdning paa det kongelige Theater første Gang bragte det Spørgsmaal til Discussion, om Bønderne skulde modtage deres Frihed. Theatret spillede saa stor en Rolle, at det allerede for 30 Aar siden er blevet paavist, i hvilken Grad det kongelige Theater var med at spille Bondesfriheden ind i Danmark. Til forskjellige Tider har jo den europæiske Frihed udtalt sig fra Scenen, saaledes ved Julirevolutionen, og det Stykke, der da gik rundt i Europa og tændte denne Revolution, kom ogsaa til Opførelse her. Frederik den 6te tænkte først paa at forbyde det, men da han havde seet det, syntes han, at det var et kjont Stykke. I den nyere Tid møde vi paa den kongelige Skueplads William Rusjel, den Mand, der ved sin Død bidrog til at faa det constitutionelle Liv Indgang i Europa og